

Ed.

26. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 106 23. júní 1936, um útsvör.

Frá allsherjarnefnd.

1. gr.

17. gr. laganna orðist þannig:

Í kaupstöðum jafnar niðurjöfnunarnefnd niður útsvörum. Formaður niðurjöfnunarnefndar utan Reykjavíkur er formaður skattanefndar. Auk þess eiga sæti í nefndinni fjórir menn, kosnir hlutbundnum kosningum af bæjarstjórn í nóvembermánuði ár hvert til eins árs í senn. Í Reykjavík kýs bæjarstjórn á sama hátt og til sama tíma fimm menn í niðurjöfnunarnefnd, og kýs niðurjöfnunarnefndin sér sjálf formann. Með sama hætti skal kjósa fjóra — í Reykjavík fimm — menn til vara, er taki sæti í nefndinni í forföllum aðalmanna. Kjörgengir eru þeir, sem kjörgengir eru til bæjarstjórna. Skylt er hverjum manni, sjálfum sér ráðandi, yngri en 60 ára, heilum og hraustum, konum jafnt sem körlum, að starfa í niðurjöfnunarnefnd, en óskytt er þó sama manni að sitja í henni samfleytt lengur en 6 ár, enda þarf hann ekki að taka við endurkjöri fyrr en 6 ár eru liðin síðan hann sat síðast í nefndinni.

Áður en niðurjöfnunarmaður tekur fyrsta skipti til starfa í nefndinni, vinnur hann skriflegt drengskaparheit um að rækja starfið með alúð og samvizkusemi.

Bæjarstjórn ákveður þóknun niðurjöfnunarnefndar.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

G r e i n a r g e r ð.

Frv. þetta er flutt eftir beiðni félagsmálaráðuneytisins.

Nefndarmenn hafa óbundin atkv. um frv.

Frá ráðuneytinu fylgdu frv. eftirfarandi athugasemdir:

„Í bréfum skattstjórans í Reykjavík, dags. 21. maí þ. á., og borgarstjórans í

Reykjavík, dags. 24. s. m., til félagsmálaráðuneytisins, sem prentuð eru hér á eftir, er gerð grein fyrir ástæðum til þess, að frumvarp þetta er borið fram.

Bréf skattstjórans í Reykjavík, dags. 21. maí 1941:

„Hér með leyfi ég mér að beina þeirri ósk til hins háa ráðuneytis, að það hlutist til um, að skattstjóri verði leystur frá þeirri skyldu að vera formaður niðurjöfnunarnefndar Reykjavíkur og formennska nefndarinnar falin öðrum aðila eigi síðar en frá næstkomandi áramótum.

Ástæðan fyrir þessari beiðni er sú, að ég tel störf þessi — skattstjóraembættið og formannsstarfið í niðurjöfnunarnefnd — orðin svo umfangsmikil, að eigi geti lengur samrýmt, að sami maður gegni þeim báðum.

Frá því að skattstjóraembættið var stofnað, árið 1921, hefur íbúafjöldi Reykjavíkur vaxið úr 18 þús. í 38½ þúsund, heildarupphæð útsvara í bænum úr 1½ milljón í 8 milljónir og útsvarsgjaldendum fjölgað samtals úr 6 þús. í 15—16 þús., en framteljendur til skatts munu vera orðnir allt að 25 þús. að tölu.

Í þessu sambandi vil ég benda á, að auk eðlilegrar starfsaukningar vegna fólksfjölgunar og vaxandi erfiðleika vegna aukinna skatta og útsvara, þá hefur starf skattstofunnar verið gert fjölþættara með ýmiss konar lagasetningum síðari ára, síðast nú á yfirstandandi Alþingi, með lögum staðfestum 5. þ. m., þar sem skattstjóra er m. a. falið allviðtækt eftirlit með ráðstöfun á eignum og sjóðum hlutafélaga og útgerðar-fyrirtækja.

Hér í Reykjavík hlýtur að fylgjast að niðurjöfnun útsvara og ákvörðun tekju- og eignarskatts. Útsvarsálagningin fer því fram á mesta annatíma skattstofunnar og skattstjóra. Niðurjöfnuninni er hagað þannig, að nefndarmenn ákveða á fundi sameiginlega hvert einstakt útsvar. Þarf niðurjöfnunarnefnd að leysa þetta verk af hendi á afmörkuðum, tiltölulega skömmum tíma, og síðustu vikurnar, áður en niðurjöfnun lýkur, geta nefndarmenn venjulega lítt sinnt öðrum störfum.

Með sívaxandi starfi niðurjöfnunarnefndar verður æ naumari sá tími, sem skattstjóri hefur til þess að gegna öðrum skyldustörfum sínum, þ. e. öllu því, er skattstofunni sjálfri við kemur.

Þau undanfarin 7 ár, er ég hef gegnt skattstjórastarfinu, hef ég eftir getu reynt að sinna til skiptis þessum tvenns konar hlutverkum, án þess að leiddi til árekstra. En með hverju ári, sem líður, verður þessi tvískipting erfiðari og óeðlilegri. Hlýtur afleiðingin stundum að verða sú, að aðkallandi málefnum er frestað eða þau hljóta hraðari afgreiðslu en æskilegt má telja.

Ég hygg, að það muni dómur þeirra, er bezt til þekkja, að það sé eigi vonum fyrr, þótt sú skipun sé nú gerð, að formannsstarfið í niðurjöfnunarnefnd sé skilið frá embætti skattstjóra.

Þrátt fyrir þessa breytingu yrði samstarf skattstofu og niðurjöfnunarnefndar að sjálfsgöðu óbreytt frá því, er verið hefur, og nefndinni veitt öll sú aðstoð, er nauðsyn krefur.“

Bréf borgarstjórans í Reykjavík, dags. 24. maí 1941:

„Skattstjórinn í Reykjavík hefur sent mér bréf, ásamt afriti af bréfi sínu til yðar, dags. 21. þ. m., en þar fer hann fram á að verða leystur frá formennsku í niðurjöfnunarnefnd Reykjavíkur og formennska falin öðrum aðila. Bæjarráðið hefur samþykkt að lýsa sig sammála þessari breytingu og leggur til, að öll niðurjöfnunarnefndin verði eftirleiðis kosin af bæjarstjórn.

Út af þessu leyfi ég mér að fara þess á leit, að þér leggið frumvarp í þessa átt fyrir Alþingi það, er nú situr.“